

Thema Verhuizen

Cursus twee, week twee

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. oktober 2016 (tweede versie)

Cursus twee, WEEK twee

Zie het bestand **inleiding** voor achtergrond en uitgangspunten.

Wat en hoe **Verhuizen** MN-n module 2 **Wonen** HZS: onderwerp 10 **In huis**

leerstof			materiaal	
pragmatiek	taalfuncties en gesprekconventies	0 liedje 1 vragen waar iemand woont, iets afspreken, spelcodes	0. VHEZ cd 1, les 4, TB blz. 114 1 VHEZ, PB1, blz. 20-23, cd 1, les 4 zie onder, HZS, TB. blz. 30-31	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv.nw.		1 PB 1, les 4, blz. 20-23 . zie onder 2 PB 1, praatplaat 4	1 achtergrond-kleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS); het-woorden (-voorwerpen) 1 stickers van het-woorden bij HZS, BWB vingers gebruiken (ZIS)
woordenschat: functiewoord	1 lidwoord 2 telwoorden 3 pers.vnw.: <i>ik, jij, je, hij, zij, ze, wij, jullie, zij</i>		2 HSZ oef.18 zie onder 3 HZS oef. 14, DBK blz. 24 HSZ oef.18	
klankleer	1 klank-letter 2 woordaccent 3 zinsintonatie	1. /b/ /d/-b, d 2 <i>woordgrenzen</i> 3 vraagzin, mededelende zin	1 zie onder 2 HZS oef. 35 3 ZIS blz. 164, DBK blz.97.e.v. WB 4.1	
vormleer	1 vervoeging ww. <i>o.t.t.</i> 2 zelfstandig nw. meervoud: <i>-s, -en</i>		1 HZS oef. 14, DBK blz. 24, 36 zie onder 2 HZS oef. 18 ZIS blz. 74-75, DBK blz. 13 zie onder	
zinsbouw	1 zinnen maken 2 vraagzinnen 3 zinnen met <i>niet</i>		1 DBK blz.102 e.v. zie onder 2 HZS oef. 22, 23, MN-n oef. 36 DBK blz. 102 e.v. 3 HZS oef. 20, DBK blz. 108 zie onder	1,2,3 <i>strookjes en /of kubussen</i> (ZIS, DBK)

Cursus twee, WEEK twee

Zie het bestand **inleiding** voor achtergrond en uitgangspunten.

Wat en hoe **Verhuizen** Weekrooster week twee

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Naar huis</i>	liedje <i>Naar huis</i>	liedje <i>Naar huis</i>	liedje <i>Naar huis</i>	liedje <i>Naar huis</i>
woordenschat-inh.w. . <u>znw.</u>	woordenschat-inh.w. . znw. . <u>ww.</u> . bijv.nw.	woordenschat-inh.w. . <u>znw.</u> . <u>ww.</u> . bijv.nw.	woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw.	woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw.
-functiewoorden . lidwoord .	-functiewoorden . lidwoord . pers.v.nw. <i>ik, je, jij, hij, zij, ze, wij, jullie, zij,</i>	-functiewoorden . lidwoord	-functiewoorden. . lidwoord . telwoord	-functiewoorden . lidwoord
pragmatiek . dialoog	pragmatiek . dialoog . zoekspel	pragmatiek . dialoog	pragmatiek . dialoog	pragmatiek . dialoog
klankleer . /p/	klankleer . /t/	klankleer . /k/	klankleer . /p-t-k/ . klankreis	klankleer . /p-t-k/ . klankreis
vormleer	vormleer . vervoeging ww. <i>o.t.t.</i>	vormleer . znw. meervoud: -s, -en	vormleer	vormleer
zinsbouw	zinsbouw	zinsbouw	zinsbouw . vraagzinnen maken	zinsbouw . zinnen maken (niet)

Gebruikte verwijzingen¹

MN-n = *Mondeling Nederlands nieuw*

HZS = *Horen zien en schrijven*

PB 1, PB 2 = Praatboek 1 en Praatboek 2 van *Van horen en zeggen*² + **cd's**

TB = Tekstboek *Van horen en zeggen*, met tekst liedjes en dialogen

DBK = *De bovenkamer*, opzoekboek en strookjes

DBK- H = *De bovenkamer*, Handleiding, cd- Werkbl= Werkblad

BWB = *Beeldwoordenboek*

VHEZ = *Van horen en zeggen*

WIP = *Woorden in prenten*, deel 1 en deel 1 (+cd's)

ZIS = *Zien is snappen* (+cd)

ZMN = *Zeg maar na*, uitspraakcahier bij *Horen zien en schrijven*

Spreekwb = Van Dale Junior uitdrukkingenboek. Wim Daniels (2001), Utrecht: Van Dale Lexicografie;
Amsterdam: Uitgeverij Piramide.

¹ Zie de inleiding voor de precieze literatuurverwijzing.

² De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Benodigdheden

- Van horen en zeggen,
- cd 1, les 4
- Tekstboek, blz. 114

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'We zingen vandaag naar het liedje *Naar huis*.³

³ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Woordenschat dag een t/m dag vijf

Benodigdheden

- MN
- HZS
- Praatboek 1⁴, blz. 20-23
- Praatboek 1, Praatplaat 4, blz. 24-25 (ook op cd ZIS)

Woordenschat - Werkwoorden dag een

Benodigdheden

- Praatboek 1, praatplaat VHEZ, blz. 24-25 thema *Verhuizen*
- ZIS, praatplaten op cd (met hele werkwoorden en derde persoon enkv.)

Hoe aan te bieden?

- LK wijst de afbeelding op de praatplaat aan en noemt het werkwoord (max. vijf werkwoorden per keer).

(Doel:) 'Je leert nu werkwoorden '.

(Instructiezin): 'Kijk goed. Dit heet (werkwoord).'

zitten	schrikken	zoeken	hijzen	roepen
kijken	praten	staan	vallen	

Groep 8-12 jaar ramen lappen/zemen traplopen weglopen

Hoe te oefenen?

- LK vraagt aan leerling: 'Wijs aan (werkwoord).'
- LK wijst aan en zegt: 'Zeg maar na: (werkwoord).'
- **PingPong** (in tweetallen) Leerlingen wijzen om de beurt een handeling aan en benoemen die.
- **Uitbeelden** (in viertallen) Een leerling beeldt een handeling uit: de anderen benoemen die.

⁴ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Woordenschat – dag twee en drie

Werkwoorden

Benodigdheden

- Praatboek 1⁵, praatplaat VHEZ, blz. 24-25 thema *Verhuizen*
- ZIS, praatplaten op cd met derde persoon enkv.

Hoe aan te bieden?

groep 8-12 jaar

- LK wijst de afbeelding op de praatplaat aan en noemt het werkwoord (max. vijf werkwoorden per keer).

(Doel:) 'Je leert nu werkwoorden met de man, de vrouw, het meisje, het ding (of met *hij* of *zij* of *het*)'.

(Instructiezin): 'Kijk goed. (De man hijst de ijskast).'

Hoe te oefenen?

- LK vraagt aan leerling: 'Wijs aan (de man + werkwoord).'
- LK wijst aan en zegt: 'Zeg maar na: (de man + werkwoord)'.
- **PingPong** (in tweetallen) Leerlingen wijzen om de beurt een handeling aan en benoemen die.

Woordenschat dag vier

(Functiewoord) Telwoorden

Benodigdheden

- HZS oef. 18

⁵ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

DIALOOG dag een

Benodigdheden

- Praatboek 1, thema 4 (een voor elke leerling) en ppt. voor digibord
- Cd 1 VHEZ, thema 4, dialoog 4

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.'

Gebruik uw arm voor de vraagzinintonatie.

- ③ Joost : Waar ga je heen?
Omar : Naar huis.
- ▲ ④ Joost : Moet je die kant op? [gebaar]
Omar : Ja.
Joost : Ik ook.
- ⑤ Joost : In welke straat woon je?
Omar : Ik woon hier, in de Houtmanstraat. [gebaar]
En jij?
Joost : In de Oeverstraat.
- ⑥ Joost : Woon je hier, op nummer twaalf? [gebaar]
Omar : Ja.
Op welk nummer woon jij?
Joost : Op nummer achttien.
- ⑦ Joost : Woon je boven of beneden? [gebaar]
Omar : Boven.
En jij?
▲ Joost : Ik ook.
Is het een groot huis?
▲ Omar : Ja hoor.
- ⑧ Joost : Kom je spelen, straks?
▲ Omar : Waar?
▲ Joost : Nou, gewoon hier buiten. [gebaar]
Omar : Dat is goed.
Tot straks, dag. [gebaar]
Joost : Dag.

Hoe te oefenen?

- beide groepen: 2x klassikaal laten luisteren en aanwijzen (eventueel al meezeggen rol van Omar). Let op: zinnen met ▲ zijn moeilijker.
- groep 8-12: individueel cd 1, les 4 beluisteren met PB 1.

DIALOOG dag twee

Benodigdheden

- als dag een⁶ +
- Tekstboek 1, 30 zoekspel

Hoe aan te bieden?

- Als dag een. Gebruik uw arm voor de vraagzinintonatie.

Hoe te oefenen?

- als dag een
- zoekspel Tekstboek 1, dialoog 4

DIALOOG dag drie en vier

Benodigdheden

- als dag een

Hoe te oefenen?

- als dag een
- (beide groepen; iedereen een beurt) spelen van de dialoog: LK rol van Joost en LL rol van Omar voor jongste groep (eventueel aanpassen aan eigen situatie: straat, nummer).

DIALOOG dag vijf

- spelen van de dialoog (in tweetallen (LK-LL) om de beurt)
- opnemen op mobiel of ipad/tablet
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert (let speciaal op vraagzinintonatie) eventueel: nieuwe opname maken.

⁶ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

KLANKEN dag een

Benodigheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /b/ (ZIS) en symbolen voor luisteren en spreken;
- plus voor groep 8-12 jaar de **zwarte** letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /b/ (bijv. boot)
- groep 8-12: *Zeg maar na*, blz. 21 /b/ -woorden
- HZS, oef. 35

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /b/ verstaan en de /b/ zeggen.'

- Wijs op uw mond en leg uw hand onder uw kin –de /b/ is stemhebbend- en spreek de /b/ enkele malen overdreven uit: '/b/'. De **eerste** klank van de week is de /b/: de /b/ van (boot).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de boot op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /b/ van boot. Je hoort een /b/ en je zegt een /b/'.

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (**boot**) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (boot): boot, zee, vis, kat, **boot**, **boot**, meer, **boot**, hek, huis, **boot**, touw, gang, **boot**.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 boot, bel, bal, bed, been, beer, bang, boek, burens, beker, broek.

2 Klankversje /b/: *Op de bibelesonse bergen
wonen bibelesonse mensen,
en die bibelesonse mensen
hebben bibelesonse kinderen,
en die bibelesonse kinderen
eten bibelesonse pap,
met een bibelesonse lepel
uit een bibelesonse nap-hap hap.*

3 Individueel Groep 8-12 jaar: /b/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- 1 Laat leerlingen zelf woorden met de /b/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /b/ gehoord?'
- 2 Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/klankvel=klassikaal/klankschrift = individueel.

KLANKEN dag twee

Benodigheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /d/ (ZIS) en symbolen voor luisteren en spreken;
- plus voor groep 8-12 jaar de **zwarte** letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /d/ (bijv. doos)
- groep 8-12: *Zeg maar na*, blz. 22 /d/ -woorden
- HZS, oef. 35
- Bijlage een (uit VHEZ Werkboek 2, bladzijde 43) en kleurpotloden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /d/ verstaan en de /d/ zeggen.'

- Wijs op uw mond en leg uw hand onder uw kin (de /d/ is stemhebbend) en spreek de /d/ enkele malen overdreven uit: 'd/. De **tweede** klank van de week is de /d/: de /d/ van (doos).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de doos op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /d/ van doos. Je hoort een /d/ en je zegt een /d/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (**doos**) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (**doos**): **doos**, pet, man, thee, **doos**, **doos**, kam, **doos**, huis, touw, **doos**, **doos**, bank, **doos**.

Hoe te oefenen?

- LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 doos, dak, dik, deur, die, deze, deken, dorst, drie, gordijn.

2 Klankversje /d/: *Daar staat dikke dikke Daan
met zijn deftige schoenen aan.
Daar staat dunne dunne Door
met haar hoedje op één oor.⁷*

3 Kleur de schoenen van Daan rood en de schoenen van Door blauw.

4 Individueel groep 8-12 jaar: /d/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /d/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /d/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/klankvel=klassikaal/klankschrift = individueel.

⁷ Willeke Verbaas

Uit: *Van horen en zeggen*, Werkboek 2, blz. 43

KLANKEN dag drie

Benodigdheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klanken /d/ en /b/ (ZIS); en symbolen voor luisteren en spreken
- plus voor groep 8-12 jaar de **zwarte** letters en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag weer de klanken /b/ en /d/ zeggen.'

- Wijs op uw mondstand en leg uw hand onder uw kin en spreek de /d/ en /b/ enkele malen overdreven uit: '/b/ en /d/'. De klanken van de week zijn de /b/: de /b/ van (boot) en de /d/ van (doos).'

- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje met een woord met een /d/ en een /b/ met het symbool in het roze voor de klanken: 'De /b/ van *boot*. Je hoort een /b/ en je zegt een /b/. De /d/ van *doos*. Je hoort een d en je zegt een /d/'.

Hoe te oefenen?

(LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

- 1 boot, bus, boom, buik, boven, bloempot, brood, bril, blauw, blij, bruin, hebben.
- 2 doos, dik, dun, daar, donker, duwen, douche, dinsdag, donderdag, durven, drinken.

- Laat de leerlingen de reeks /b/- /d/ een paar maal zo uitspreken:
3 'Zeg maar na: /b-d/- /b-d /, /b-d/' (Loop hierbij op uw hakken om zo het stemhebbende, het zware, weer te geven.)

- Contrasteer de reeks /p-t-k/ (u loopt op uw tenen) met de reeks /b-d / of eventueel /b-d-G/ (= de /G/ van Google. De /G/- klank bestaat niet in het standaard Nederlands, maar is een leenklank, en is de stemhebbende tegenhanger van de /k/.)

- 4 Zeg maar na: /p-t-k/ (op de tenen) /b-d -(G)/ (op de hakken) (een aantal malen.)

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /b/ en /d/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /b/ of de /d/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ het klankvel= klassikaal/het klankschrift = individueel.

KLANKEN dag vier

- Herhaal oefeningen voor de klank /b/ of /d/ voor leerlingen die hier nog moeite mee hebben.
- Laat de leerlingen de reeks /b/- /d/ een paar maal zo uitspreken: 'Zeg maar na: /b-d/- /b-d /, /b-d/.' (Loop hierbij op uw hakken om zo het stemhebbende, het zware, weer te geven.)
- Contrasteer de reeks /p-t-k/ (u loopt op uw tenen) met de reeks /b-d / of eventueel /b-d-G/ (=de /G/ van Google. De /G/- klank bestaat niet in het standaard Nederlands, maar is een leenklank, en is de stemhebbende tegenhanger van de /k/.)

KLANKEN dag vier groep 8-12 jaar

Benodigheden

- roze klanken /b/, /p/ en /d/ (ZIS); zwarte letters **b, d, p**
- symbool voor luisteren (ZIS)
- werkblad *klankreis door Europa*: voor elke leerling een: zie bijlage.
- kleurpotloden
- landkaart van Europa

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klanken /b, /p/ en /d/ verstaan.'

(leerkracht) Schrijf de woordparen in twee verticale rijen op het bord. Schrijf er boven de woorden 'links' en 'rechts' en met pijlen naar links en naar rechts.

Links	Rechts
1 boek	doek
2 pil	bil
3 doos	boos
4 pop	dop

- Geef de woorden 'links' en 'rechts' (met vertaling eigen taal).
- Deel het werkblad *klankreis door Europa* uit. Plus verschillende kleurpotloden. Bovenaan staan steden uit Europa. Leg uit dat je bij vier woorden naar rechts of naar links kan. Doe het een keer voor.

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Neem een (rood) kleurpotlood. Ik zeg straks nummer één en (boek). Dan ga je naar links. Ik zeg nummer twee en (bil) dan ga je bij nummer twee naar rechts. Ik zeg nummer drie en (boos) dan ga je naar rechts. Ik zeg nummer vier en (pop) en je komt uit bij (Berlijn).'

1 links/ rechts U zegt vier bordwoorden uit elk paar één (bijvoorbeeld *doek, pil, boos, dop*). Bij elk woord moet de leerling kiezen of het een woord uit de linker rij is of uit de rechter rij. Vraag de leerlingen: 'Waar ben je?'

2 herhaal Kies weer vier bordwoorden, en de ll een ander kleurpotlood en de ll kiest weer rechts of links.

3 (voor leerlingen die kunnen lezen) Laat een leerling de woorden kiezen en de andere leerlingen 'reizen'. 'Waar ben je?' Is het goed? De leerling die de woorden gaf, geeft het aan.

KLANKEN dag vijf

- Herhaal oefeningen voor de klank /b/ of /d/ voor leerlingen die hier nog moeite mee hebben.
- Laat de leerlingen de reeks /b/- /d/ een paar maal zo uitspreken: 'Zeg maar na: /b-d/- /b-d /, /b-d/.' (Loop hierbij op uw hakken om zo het stemhebbende, het zware, weer te geven.)
- Contrasteer de reeks /p-t-k/ (u loopt op uw tenen) met de reeks /b-d / of eventueel /b-d-G/ (= de /G/ van Google. De /G/- klank bestaat niet in het standaard Nederlands, maar is een leenklank, en is de stemhebbende tegenhanger van de /k/.)

KLANKEN dag vijf groep 8-12 jaar

Benodigheden

- roze klanken /b/, /t/en /d/ (ZIS); zwarte letters **b, t, d**
- symbool voor luisteren (ZIS)
- werkblad *klankreis door Europa*: voor elke leerling een: zie bijlage.
- kleurpotloden
- landkaart van Europa

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klanken /b, /t/en /d/ verstaan.'

(leerkracht) Schrijf de woordparen in twee verticale rijen op het bord. Schrijf er boven de woorden 'links' en 'rechts' en met pijlen naar links en naar rechts.

Links	Rechts
1 teen	been
2 duin	tuin
3 bal	dal
4 tak	dak

- Geef de woorden 'links' en 'rechts' (met vertaling eigen taal).
- Deel het werkblad *klankreis door Europa* uit. Plus verschillende kleurpotloden. Bovenaan staan steden uit Europa. Leg uit dat je bij vier woorden naar rechts of naar links kan.

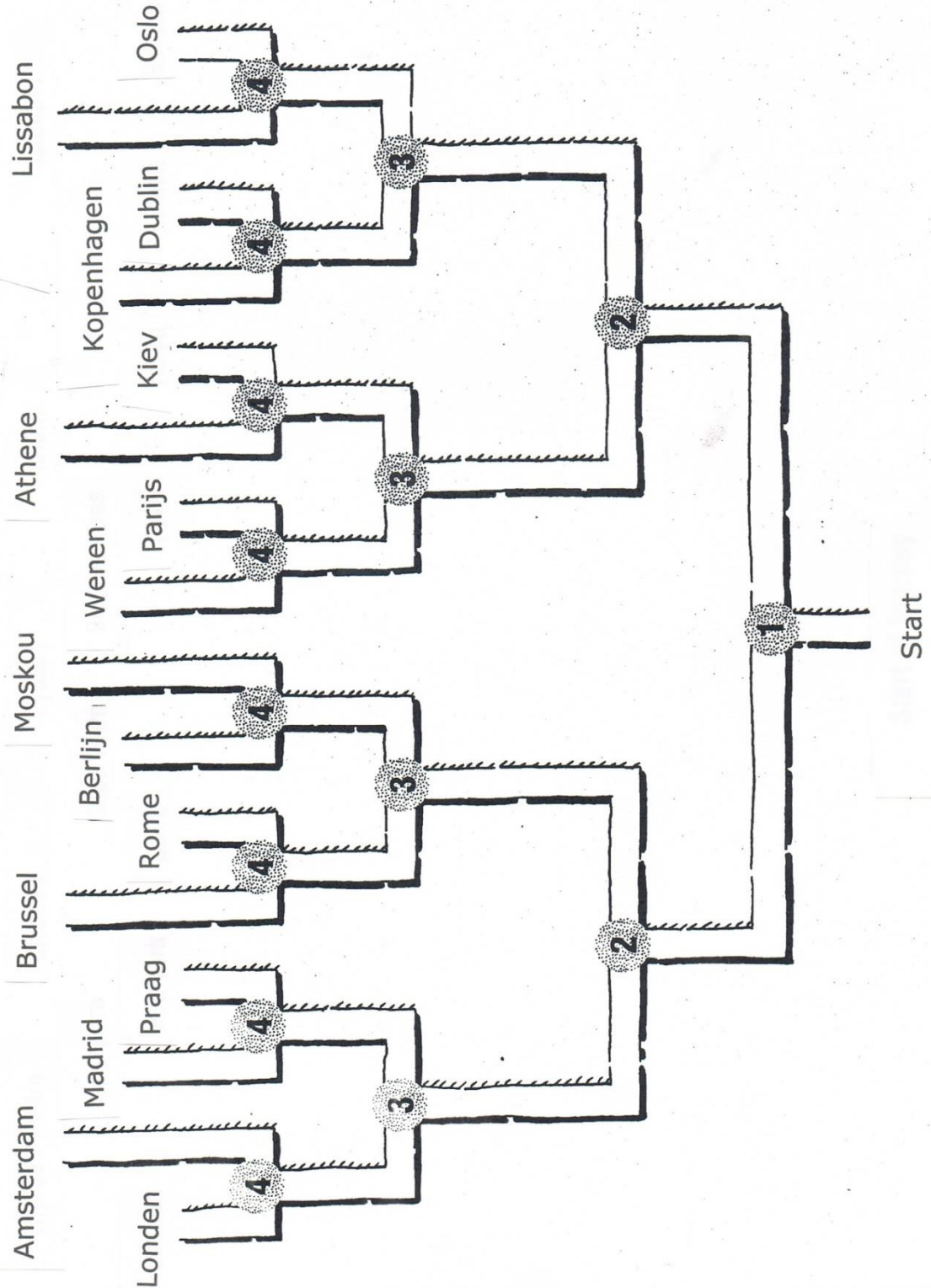
Hoe te oefenen?

1 links/ rechts U zegt vier bordwoorden uit elk paar één (bijvoorbeeld *teen, tuin, bal, tak*). Bij elk woord moet de leerling kiezen of het een woord uit de linker rij is of uit de rechter rij. Vraag de leerlingen: 'Waar ben je?'

2 herhaal Kies weer vier bordwoorden, en de II een ander kleurpotlood en de II kiest weer rechts of links.

3 (voor leerlingen die kunnen lezen) Laat een leerling de woorden kiezen en de andere leerlingen 'reizen'. 'Waar ben je?' Is het goed? De leerling die de woorden gaf, geeft het aan.

Klankreis door Europa

From Pronunciation Games by Mark Hancock © Cambridge University Press 1995

Vormleer dag twee herhaling

(Persoonlijke voornaamwoorden en) vervoeging o.t.t. groep 8-12 jaar

Benodigdheden

- Praatboek 1, praatplaat VHEZ, blz.24-25, thema *Verhuizen*
- DBK, blz.24, groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)
- DBK, blz. 36, vervoeging, o.t.t.
- HZS, blz.14

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *ik, je, hij, zij wij, jullie, u en zij* en het werkwoord.'

(Instructiezin) ' Wijs maar aan en zeg de zin.'

Hoe te oefenen?

- **groep 8-12 jaar TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een set strookjes, een praatplaat voor de werkwoorden, wijzen op een foto uit DBK, blz. 24 (voor de voornaamwoorden) zeggen het woord en leggen de strookjes neer (Wat? doen/doen? Wie?/Wat?) en zegt de zin, met de juiste vervoeging. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? (zie blz. 36, DBK) dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt.
- **groep 8-12 jaar TafelRondje** (Vorbereiding: U geeft elk groepje van vier of drie grote vellen kleuren): geel, rood bruin en één pen. In elk groepje van vier schrijven ze om de beurt een voornaamwoord op (op gele vel); daarna hele werkwoorden (op het rode vel) en weer later een dier of ding op het bruine vel.) Om de beurt zegt een leerling nu een zin, met de juiste vervoeging. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? (zie blz. 36, DBK) dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt.

Vormleer dag drie

Zelfstandig naamwoord, meervoud –en (herhaling) en telwoorden

Benodigheden

- allerlei voorwerpen, minimaal twee dezelfde uit de woordenlijst voor groep 8-12 jaar: kaartjes met +/ən/ (roze) en –en (zwart): zie de cd van ZIS
- voor groep 8-12 jaar: DBK, blz. 13, DBK.82 (telwoorden)
- HZS, oef.18

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert woorden voor meer dan één.'

(U legt een hoepel op tafel en legt één voorwerp buiten een hoepel. Hetzelfde doet u met andere voorwerpen, die allemaal +/ən/ , -en krijgen (bijvoorbeeld kwast (en)).

(**Let op:** op deze foto's ziet u zowel meervoud +/ən/ als +/s/. De foto's zijn alleen bedoeld als illustratie voor de organisatie.)

- U zegt nog een keer: 'Dit is één(naam van voorwerp)'. Dan legt u drie voorwerpen in het midden van de hoepel en zegt: 'Dit zijn drie (voorwerpen).'

Hoe te oefenen?

- groep 4-7 jaar. U zegt de woorden, eerst het enkelvoud, dan het meervoud en zegt: 'Zeg maar na'.
- U wijst op allerlei voorwerpen in de klas of buiten de klas die -en krijgen (deur, vloer, raam, boom, straat, stoep, fiets): 'Ik zie één deur en ik zie twee deuren. Ik zie één boom en ik zie drie bomen.'
- U vormt eerst tweetallen en doet de volgende oefeningen voor. 'Let op: Ik ben (leerling A) en ik doe zo. (U doet de oefening voor) 'Is het goed? (U knikt en wijst op Leerling B en zegt)' goed.' Dan zegt u: Nu ben ik (leerling B) en ik zeg: (enzovoort). U eindigt met: 'Nu jullie'.
- groep 8-12 jaar **Tweetal Coach**. Leerling A wijst een voorwerp buiten de hoepel en benoemt het voorwerp: één kwast (en wijst binnen de hoepel) twee of drie kwasten.' Is het goed? Dan complimenteert de andere leerling en neemt de beurt.
- groep 8-12 jaar **Tweetal Coach**. In tweetallen. Laat de kinderen door de klas lopen en leerling A benoemt het enkelvoud: 'Dit is één (voorwerp)' en de ander zegt: 'En drie (meervoud).'

Zinsbouw dag vier Wie- of Wat- Waar-vraagzin

Benodigdheden

- kubussen: geel en rood en bruin en paars (ZIS, DBK)
- een vraagteken
- Groep 8-12: strookjes DBK: geel(2x) en rood en bruin (2x) en paars
- DBK, blz. 105
- MN, blz. 36
- HZS, oef.22 (wie?), oef. 23 (wat?)

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert vragen maken.'

(instructiezin): 'Ik maak een vraag en een antwoord.'

- LK wijst op een afbeelding van de praatplaat en zegt: ' De vraag is: *Wat doet de man?* (bruin strookje- rood strookje-geel strookje)?'
't antwoord is: De man (legt gele kubus neer) *hijst* (legt rode kubus neer) de ijskast (legt bruine kubus neer).'

Of: 'De vraag is: *Waar woon je?* (paars-rood-geel) 't Antwoord is: *In de ...straat* (paars)'

Of: 'De vraag is: In welke straat woon je? '(paars-rood-geel) 't antwoord is: in de ...straat.'
'Nu maken jullie samen een vraag en een antwoord.'

Hoe te oefenen?

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt stelt een leerling een wie-of wat-waar-vraag en legt met kubussen of strookjes de zin. Is het goed? Dan zegt de andere leerling: 'goed'. Is het niet goed? Dan coacht deze leerling. Daarna is deze leerling aan de beurt. De LK doet het een keertje voor.

Zinsbouw dag vijf

Zinnen maken met *niet*

Benodigdheden

- Praatboek 1, praatplaat VHEZ 4, thema verhuizen
- kubussen: geel en rood en bruin en paars (ZIS, DBK)
- Groep 8-12: strookjes DBK: geel(2x) en rood en bruin (2x) en strookje *niet*.
- DBK, blz. 106
- De leerlingen moeten de Nederlandse namen van de werkwoorden kennen.
- Kaartjes *ja* en *nee*, met vertaling eronder. Arabisch (ja)= aiwa ; (Arabisch nee= la. (de /a/ van tak) (Denk aan cultuurverschil; Ned. hoofdschudden = nee; in het Arabisch hoofd: omhoog en klak met tong =nee).

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken met *niet*.'

(instructiezin): 'Ik maak een zin en ik maak een zin met *niet*.'

- LK wijst op een afbeelding van de praatplaat en zegt: De vrouwen (legt gele kubus neer) *kijken* (legt rode kubus neer) 'Nu maken jullie een zin met *niet*. *De vrouwen kijken niet*.'

Hoe te oefenen? (zie de foto's op de volgende bladzijde)

Hetzelfde met: *de mannen verhuizen (niet)*. *Het meisje en haar moeder kijken (niet)*

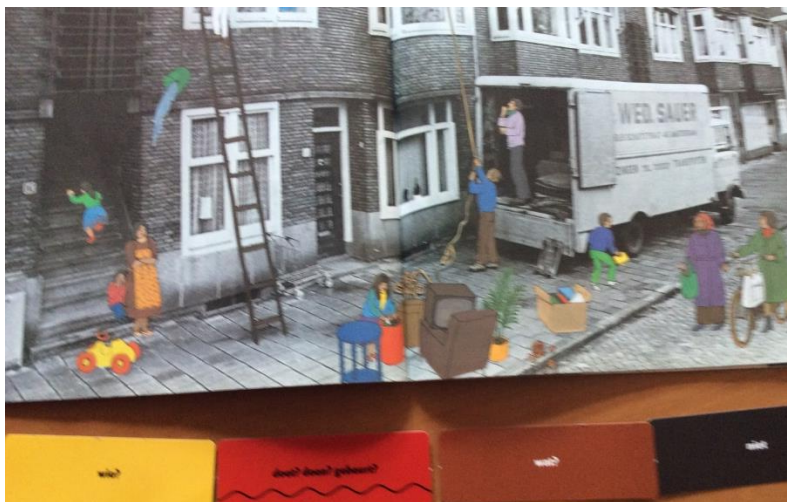
Hetzelfde, maar dan enkelvoud: *De glazenwasser zeemt de ramen (niet)*.

De vrouw kijkt (niet). *De emmer valt (niet)*. Wissel elke zin steeds af met de ontkenning. Leg de kaartjes *ja* en *nee* neer en na elke zin (bij ja-kaartje) maakt u dan een niet-zin. (Het strookje *niet* achteraan).

- groep 8-12 jaar: Als hierboven maar dan met paars kaartje achter *niet* bij zinnen:
De emmer valt niet naar beneden (bruin-rood-niet-paars)
De mannen hijsen de ijskast niet naar boven (bruin-rood-niet-paars)
De vrouw kijkt niet uit het raam (bruin-rood-niet-paars)
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling een handeling op de praatplaat aan en legt vervolgens de strookjes neer en zegt de ja-zin. De andere leerling legt het strookje *niet* neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het niet goed? Dan coacht deze leerling. Daarna is deze leerling aan de beurt. De LK doet het een keertje voor. De LK doet het een keertje voor.

de verhuizer hijst de ijskast

met niet: de man hijst de ijskast niet

voor groep 8-12jaar:

de man hijst de ijskast -niet- naar boven